

Vammaisneuvoston lausunto

Hyvinkään palveluverkko 2026-2036

Hyvinkään vammaisneuvosto esittää huolensa Hakalantalon koulun erityisluokkien siirtosuunnitelmasta Marttiin 1.8.2030 alkaen. Hakalantalon erityisluokat palvelevat autistisia ja kehitysvammaisia oppilaita, joiden opetuksen, turvallisuuden ja hyvinvoinnin kannalta nykyiset tilat ovat poikkeuksellisen tarkoituksenmukaiset.

Erityisoppilaiden opetuksen järjestämisessä tulee ensisijaisesti turvata lapsen etu, yksilölliset tarpeet sekä turvallinen ja ennakoitava oppimisympäristö. Hakalantalon koulussa nämä edellytykset toteutuvat kokonaisuutena, johon kuuluvat erityisluokille suunnitellut tilat, vuonna 2024 erityistarpeisiin remontoitu piha-alue, aidattu ja turvallinen ulkoiluympäristö sekä vakiintunut ja osaava henkilöstö. Tämän kokonaisuuden purkaminen aiheuttaisi merkittävän riskin oppilaiden hyvinvoinnille ja oppimisedellytyksille.

Suunniteltu siirto herättää myös kysymyksiä lainsäädännöllisten velvoitteiden toteutumisesta. Perusopetuslain mukaan opetuksen tulee olla oppilaan edun mukaista ja opiskeluympäristön turvallinen. Yhdenvertaisuuslaki velvoittaa viranomaisia tekemään kohtuulliset mukautukset vammaisten henkilöiden yhdenvertaisuuden turvaamiseksi. Vammaispalvelulaki korostaa palvelujen järjestämistä yksilöllisten tarpeiden mukaisesti. Lisäksi YK:n vammaissopimus edellyttää esteetöntä ja yksilöllisesti tuettua opetusta sekä lapsen edun ensisijaisuutta kaikessa päätöksenteossa. Päätöksenteon tulee perustua riittäviin vaikutusarviointeihin ja huolelliseen valmisteluun.

Palveluverkkoratkaisujen taloudelliset vaikutukset tulee arvioida realistisesti. Erityisopetuksen osalta kustannukset voivat kasvaa, mikäli uusia tiloja joudutaan muokkaamaan vastaamaan oppilaiden tarpeita, koulukuljetukset pitenevät tai oppilaiden kuormittuminen lisää tuen tarvetta. Näin ollen erityisluokkien siirtäminen ei välttämättä tuota ennakoituja säästöjä.

Palveluverkkosuunnittelussa tulee kiinnittää erityistä huomiota myös koulumatkojen turvallisuuteen. Koulumatkojen pidentyessä on varmistettava jalankulku- ja pyöräteiden esteettömyys, riittävä leveys, ympärivuotinen kunnossapito sekä valaistus. Joukkoliikenteen reittien ja pysäkkien saavutettavuus tulee arvioida erikseen. Liikenneturvallisuuteen liittyvää ohjausta ja opastusta tulee lisätä. Turvallisesti toteutettu koulumatka tukee myös lasten ja nuorten arkiliikuntaa ja hyvinvointia.

Mikäli erityisoppilaiden opetusta keskitetään suurempiin yksiköihin, tulee tilojen mukauttamiseen varata riittävät resurssit. Erityisesti pienempien lasten kohdalla liian suuret ja kuormittavat tilaratkaisut voivat heikentää oppimista ja turvallisuuden tunnetta.

Palveluverkkosuunnitelmassa tulee lisäksi tarkastella fyysisesti vammaisten ja toimintarajoitteisten oppilaiden opiskelumahdollisuuksia. Mikäli oppilaalla ei ole muita erityisen tuen tarpeita, lähikouluperiaate ja opiskelu yleisopetuksen ryhmässä voivat olla paras ratkaisu sekä oppilaan että kouluyhteisön kannalta. Tämä edistää yhdenvertaisuutta, osallisuutta sekä ymmärrystä erilaisuudesta. Tämän toteutuminen edellyttää, että kaikki koulurakennukset ja piha-alueet ovat aidosti esteettömiä.

Koulukuljetusten järjestämisessä on varmistettava kuljetuskaluston soveltuvuus, kuljettajien riittävä osaaminen sekä toimiva vuorovaikutus oppilaiden kanssa.

Yhteenvetona Hyvinkään vammaisneuvosto esittää, että Hakalantalon koulun erityisluokat säilytetään nykyisissä, tarkoituksenmukaisissa tiloissaan. Palveluverkkouudistuksessa tulee systemaattisesti arvioida vaikutukset vammaisten ja toimintarajoitteisten lasten ja nuorten oikeuksiin, turvallisuuteen ja hyvinvointiin ennen päätöksentekoa.

Hyvinkäällä 27.3.2026

Hyvinkään vammaisneuvosto